

A Magyar Vállalkozásfejlesztési Hálózat Konzorcium Véleménye az Új Magyarország Fejlesztési Terv második olvasatához

I. Összefoglaló:

Hálózatunk küldetését, feladatát szem előtt tartva véleményünket elsősorban a gazdaság-, és vállalkozásfejlesztést érintő fejezetekre vonatkozóan fogalmaztuk meg. Véleményünk több esetben túlmutat a Terv keretein, konkrét javaslatokat és észrevételeket is tartalmaz, amellyel szeretnénk érthetőbbé tenni a mondanivalónkat.

Véleményünk szerint az EU által is meghirdetett célok, nevezetesen a foglalkoztatás és versenyképesség növelés figyelembevételével, **az NFT II egyik legfőbb törekvésének a kkv. fejlesztésnek kell lennie. A foglalkoztatás bővítésének és a versenyképesség növelésének ugyanis legnagyobb tartalékai a kkv szektorban vannak.** Az NFT II. egyik legfőbb törekvése kell hogy legyen egy, a vállalkozások igen széles körét segítő, hatékony és koherens kkv. fejlesztési program és intézményrendszer kiépítése és működtetése. Az elmúlt évtized magyar gyakorlata számos hiányossággal terhelt. A 44. közgazdasági Vándorgyűlés Vállalkozási szekciójában számos előadás –kutatási eredményekkel- igazolta, hogy Magyarországon a „vállalkozási” és az innovációs képesség / készség messze elmarad az európai átlagtól is, így törvényszerű az alacsony foglalkoztatás és a versenyképesség hiánya.

Több mint 15 éves vállalkozásfejlesztési tapasztalatunk szerint ennek a kudarcnak a legfőbb okai az alábbiakban keresendők:

- a. **Párhuzamos szervezeti struktúrák: Intézményi harmonizáció helyett: káosz és versenyztetés** volt a jellemző, különösen 1994 után (addig szinte csak a kkv. Phare program által létrehozott HVK hálózat és programjai működtek).
- b. **Az intézmények közötti együttműködést gátolta**, ellehetetlenítette a közöttük mesterségesen teremtett verseny a központi forrásokért. **Ezért mindenki akart mindennel foglalkozni (a központi támogatásért) így senki nem tudott szinte semmit tökéletesen csinálni. Nem tudtak eléggé specializálódni a szervezetek egy-egy szakmai programra, szolgáltatásra.**
- c. **Következetelenül és jelentős szakmai hiányosságokkal indítottak új programokat:** újabb és újabb programokat hoztak létre nagy költséggel, de a működtetésre és hatékonyra váláshoz már kevés forrással. Milliárdok úsztak el egy – egy új program kidolgozására, szervezetek létrehozására, bevezetésére, reklámozására, míg a meglévő programok működtetésére, és fejlesztésére nem volt forrás. Ez ciklikusságot valamint **forráshiányt és pazarlást okozott egyszerre!** Mire egy program, szervezet hatékonyan működött volna –kisebb nagyobb hiányosságaira hivatkozva- megszüntették, nem finanszírozták tovább.
- d. **A hatékony működés legfontosabb gátjai: a központ szabályozási környezet alacsony szakmai színvonala,** programok kidolgozatlansága, alulfinanszírozottsága, amelyek **gyakran szinte ellehetetlenítettek értelmes vállalkozásfejlesztési programokat.** (pl. tanácsadás, mikrohitelezés!)
- e. **Nem az esetleges hibák kijavítása és folyamatos fejlesztése folyt, hanem (éppen a versenyhelyzet miatt) a program megszüntetése, és új indítása**

II. Konkrét javaslatok az „Új Magyarország Fejlesztési terv „ második olvasatához.

6. prioritás: Államreform fejezet, 7. oldal:

Az állam szerepének újragondolása különösen fontos a gazdaság -, és vállalkozásfejlesztési programok és szervezetek irányításában.

Indoklás: Az élet azt bizonyította, hogy a piac és a versenyeztetés önmagában nem oldotta meg a problémákat, szükség van egy sokkal hatékonyabb állami beavatkozásra, a vállalkozásokat segítő üzleti környezet és segítő mechanizmusok kialakítására és működtetésére.

2.3.3 Duális jellegű gazdasági szerkezet fejezet, 20-21. oldal:

A fejezetben felsorolt hiányosságok (pl. az alacsony kkv. együttműködési képesség, korszerűtlen vezetési módszerek, gyenge innovációs képesség, stb.) szinte törvényszerűen alakultak ki, mert az elmúlt évtized vállalkozásfejlesztési programjainak központi koordinációja és szabályozása nem volt megfelelő.

Indoklás: A hibás szakmai irányítás (párhuzamosságok, ciklikusság, programszabályozás szakmai hibái, alulfinanszírozottság) következményeként nem alakulhatott ki egy hatékony vállalkozásokat segítő szolgáltató hálózat, intézményrendszer. A már működő szervezetek szabályozási okok és forráshiány miatt nem tölthették be kellően „hídképző” szerepüket. A szervezetek együttműködését és egy-egy szolgáltatásra történő specializálódását nagy mértékben gátolta a központi forrásokért történő versenyeztetés.

2.3.8. Az állam szerepének újragondolása fejezet, 36-37. oldal:

Az állam szerepének újragondolása különösen fontos a gazdaság -, és vállalkozásfejlesztési programok és szervezetek irányításában. Szükség van egy olyan vállalkozásfejlesztési szolgáltató hálózat állami kialakítására, kijelölésére, és központi finanszírozására, amely hidat képez a vállalkozók és a támogatott vállalkozásfejlesztési programok, valamint az üzleti szolgáltatások között.

Indoklás: Az élet azt bizonyította, hogy a piac és a versenyeztetés önmagában nem oldotta meg a problémákat, szükség van egy sokkal hatékonyabb állami beavatkozásra, a vállalkozásokat segítő üzleti környezet és segítő mechanizmusok kialakítására és működtetésére. A közvetítő szolgáltató hálózat nélkül a vállalkozásfejlesztési programok hatékonysága olyan alacsony lesz, mint az elmúlt években. (Hiába ír fel az orvos nagyszerű gyógyszereket a betegnek, ha azt a beteg nem tudja bevenni!)

2.4. A növekedés és foglalkoztatás-bővítés potenciáljai fejezet, 37-38. oldal:

A dinamizálás legnagyobb lehetősége és egyben szükséglete a vállalkozásfejlesztésben rejlik. A legfontosabb egy segítő üzleti környezet kialakítása, s egy olyan szolgáltató hálózat működtetése, amely biztosítja, hogy a vállalkozók tömegesen igénybe tudják venni a támogatott és/vagy piaci alapon nyújtott üzleti szolgáltatásokat.

Indoklás:

Nem elégséges az üzleti környezet kialakítása, ha az általuk kínált szolgáltatások és a vállalkozások nem találhatnak egymásra, és/vagy csak nagy (állami, vállalkozói) ráfordítások árán tudják azokat igénybe venni.

2.5. Az I. NFT tapasztalatai fejezet, 39-41. oldal:

A programok szabályozása, finanszírozása és a pályázati kiírások véglegesítésekor a döntéshozók nem vették figyelembe a gyakorlati tapasztalatokkal (is) rendelkező vállalkozásfejlesztési szakértők javaslatait. Nem fordítottak kellő figyelmet arra, hogy a programok hatékonyságát alapvetően befolyásolja, hogy azok milyen úton-módon jutnak el a vállalkozásokhoz. Az ehhez szükséges szolgáltató intézményrendszer és a programok a szabályozási és finanszírozási hiányosságok miatt nem tölthették be kellően a „hídképző” szerepüket.

Indoklás:

Az egyes vállalkozásfejlesztési programok hatékonysága és az azokat segítő közvetítő szolgáltatások finanszírozása között egyértelműen kimutatható összefüggés van. A mikro és

kisvállalkozások fejlesztése szempontjából ezért érthetetlen és elfogadhatatlan, hogy a GVOP 2.2.1. tanácsadói program valamint a mikrohitel program szakzerű és hatékony működését alapvetően akadályozzák a szabályozási környezet és a finanszírozás hiányosságai! (2006 nyarán azon folyik a vita , hogy mit tekinthető tanácsadásnak, és hogyan lehet a 2004. évi tanácsadást kifizetni, stb.?!)

3.1.2. A foglalkoztatás bővítése fejezet, 42-43. oldal:

A fejezet nem itatódott át azzal a szakmai szemponttal, hogy a foglalkoztatás bővítésére leginkább a vállalkozások fejlesztésével lehet hatni. A vállalkozások akkor vesznek fel tömegesen új dolgozókat, ha növekedni tudnak, mert versenyképesebbé válnak. A versenyképesség egyik legfontosabb eleme valóban az emberi tényező. Ez egyrészt oktatási képzési színvonal emelésével, másrészt a vállalkozások tevékenységét segítő, ún. Irányított Tanácsadói Szolgáltatással (ITSZ) lehet hatékonyan javítani.

Indoklás:

Egy sikeres, innovatív, fejlődő vállalkozásnak alapfeltétele a magasan képzett szakemberállomány. Emiatt valóban nagy jelentősége van a képzésnek, oktatásnak, hogy a vállalkozások kellően képzett szakembereket tudjanak alkalmazni. A mikro és kisvállalkozások számára speciális tudású szakemberek felvétele nem minden esetben járható pénzügyi okokból, ezért számukra egy hatékony tanácsadói program jelentheti a megoldást. A szükséges tudás megszerzéséhez nem kell magasan kvalifikált szakembereket felvenni, hanem azt a tudást tanácsadóktól lehet és célszerű beszerezni. Tehát a foglalkoztatás (versenyképesség) növelése érdekében szükség van egy olyan szolgáltató hálózatra, amely képes közvetíteni a vállalkozói szükségleteket a speciális tanácsadói szolgáltatások között (ITSZ).

3.1.5.1. 1. prioritás: gazdaságfejlesztés fejezet,

53. oldal:

„A gazdaságfejlesztési prioritás K+F és innovációs célú beavatkozásai :” részhez javasoljuk egy új pont beillesztését: A vállalkozások innovációs színvonalának emelése érdekében támogatjuk egy innovációt segítő közvetítő szolgáltató tanácsadó hálózat kialakítását.

Indoklás:

Abból kiindulva, hogy az innováció nem csak új termékek szolgáltatások bevezetését, hanem új eljárások, módszerek alkalmazását is jelenti, ezért igen széles az a potenciális vállalkozói réteg, melynek innovációs segítséget lehet és célszerű nyújtani a versenyképesség növelése érdekében. Tekintve, hogy a vállalkozások sokasága nem is tudja , hogy az ő hatékonyságának növeléséhez milyen eszközök, programok, tanácsadói szolgáltatások állnak rendelkezésre, és/vagy kevés megbízható információ áll rendelkezésükre azok elérhetőségéről, ezért célszerű egy közvetítő hálózat segítségével a kapcsolatot megteremteni a vállalkozói szükségletek és a szolgáltatók között. Az Irányított Tanácsadói Szolgáltatás ITSZ feladata, hogy a vállalkozói szükségletek azonosítása után a vállalkozást elirányítsa, küldje ahhoz a tanácsadói körhöz, akik számára a szükséges innovációs segítséget meg tudják adni.

54. oldal:

„A kis-és közép vállalatok jövedelemtermelő képességének javítása” rész bevezető szakaszaihoz:

A kkv fejlesztést szolgáló támogatási csatornákat és szolgáltatásokat nem elkülönülten, hanem integrált szolgáltatás keretében , a vállalkozási szükségleteket komplexen kezelve, célszerű kialakítani.

Az utolsó ponthoz:

Az információs és tanácsadói szolgáltatásokat egy Irányított Tanácsadói Szolgáltatás (ITSZ) keretében célszerű biztosítani, amely garantálja, hogy az egyes vállalkozói szükségletek és az egyes specializált (vállalkozói alapon működő) tanácsadók egymásra találjanak. **Az ITSZ programot szektor-semleges és minden OP –t kiszolgáló országos szolgáltató hálózattal célszerű működtetni.**

Indoklás:

Amennyiben az egyes vállalkozásélénkítő programok nem elkülönülten működnek, hanem rendszerbe fogva, integráltan biztosítjuk, akkor azok hatékonysága sokkal jobb, működik a

szinergia hatás, sokkal kisebb erőforrás ráfordítással, de nagyobb találati aránnyal biztosítható a programok megismertetése a vállalkozókkal. Különösen a mikro és kisvállalkozások számára jelent nagy segítséget az integrált szolgáltatás, hiszen neki nincs „embere” és ideje az őt esetleg segítő külön-külön programokkal kapcsolatba kerülni.

Az ITSZ-t működtető országos hálózat már létezik (HVK hálózat), 15 éves tapasztalattal rendelkezik, de hídképző tanácsadói szerepét 1998-tól, a Phare kkv. program megszűnésétől kezdve, csak korlátozottan tudja betölteni szabályozási, finanszírozási okok miatt.

„Az üzleti infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése „ részhez, 55. oldal:

Az üzleti szolgáltatások kínálati körét célszerű kiegészíteni a vállalkozói inkubátorházakkal, valamint az Irányított Tanácsadói Szolgáltatást nyújtó szolgáltató intézményekkel (Vállalkozói központok)

Indoklás:

A meglévő és létesítendő inkubátorházak is jelentős vállalkozásfejlesztési szolgáltatást (pl. innovációs) tudnak nyújtani (a helyiségek biztosításán túl is), amennyiben ehhez támogatást tudnak igénybe venni. Ennek támogatási igénye lényegesen kisebb, mintha más úton kívánjuk a pluszszolgáltatásokat biztosítani.

Az ITSZ programot nyújtó HVK Hálózat integrált és komplex szolgáltatás keretében hatékony „hídképző” szerepet tud betölteni a vállalkozások, és az üzleti szolgáltatást biztosító ipari parkok, inkubátorházak, logisztikai központok és professzionális, specializálódott tanácsadók között.

3.1.5.3. 3.prioritás: társadalmi megújulás fejezet, 66. oldal:

Az egyetemek valóban tudásközpont szerepet kell, hogy betöltsenek, de az innováció motorjai a vállalkozások lesznek, egy innovációt ösztönző, segítő fejlesztési tanácsadói program és szolgáltató intézményrendszer segítségével.

Indoklás:

Az egyetemi K+F és tudományos munka akkor lesz hatékony, ha az elsősorban a vállalkozások igényeire és megrendeléseire válaszol. Az olasz példa bizonyítja, hogy nem az egyetemek felől kell „nyomni” az innovációt, hanem a vállalkozási oldalról célszerű „húzni”.

Ennek a kapcsolatnak a kialakítását egy szolgáltató hálózatnak kell segítenie.

3.1.5.6 6. prioritás: Államreform, 84-86 oldal:

Az állam szerepét újra kell gondolni a kkv. fejlesztésben – mint a foglalkoztatás és versenyképesség javításának egyik legfontosabb eszközét- , mert az eddigi gyakorlat elégtelen volt. Erősíteni kell az intézményrendszer összhangját, együttműködését (a versenyeztetés helyett), valamint a programok tervezését, szakszerű kidolgozottságát.

Indoklás:

Az elmúlt évek eredménytelenségét a párhuzamosságok, ciklikusság, és a programok szabályozásának, kidolgozottságának és finanszírozásának elégtelenségei okozták..

A fentiekben megfogalmazott állításainkat és javaslatainkat dokumentumokkal tudjuk alátámasztani, melyekkel állunk a terv készítőinek rendelkezésére.

Kovács István
elnök